

BİRAZ DA EZBER BOZALIM-1

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 11 Ekim 2017 07:16 -

Daha çok aydınlanma devrimini başaramamış doğu toplumlarında olmak üzere insanoğlu inanç ve politik dünyasını ezberler üzerine kuruyor. Bu ezberler, içinde yaşadığı toplumun değerleridir ve kuşaktan kuşağa aktarılır. Birbirleriyle gidiş gelişleri olmayan yalıtılmış toplumlarda dini ve kabilesel gerekçelerle daha çok ezbere rastlanır. Başka toplumların yaşayış biçimleri, töreleri, kültürleri tanındıkça ezberler zayıflar. Onun yerini kendi inanç ve görüşlerini sorgulama başlar. “Biz ve ötekiler” ayrışmasının yerini insanların çeşitliliği ve bunların büyük insanlık ailesinin parçaları olduğu anlayışı alır.

Kitap okumak, felsefeyle uğraşmak, tarihle, özellikle doğa ve dinler tarihiyle uğraşmak da ezberleri zayıflatan uğraşlardır.

Yaklaşık yüz yıldan daha uzun bir zamandır ezber yaratan kurumların başında milliyetçilik geliyor. Denebilir ki birçok toplumlarda dini inançlara dayanan ve kesin olduğuna inanılan ezberlerin yerini milliyetçilik ezberi almıştır. Klasik bir milliyetçiye göre dünyada en büyük millet kendi milletidir. Onun ataları kahramandır. Millet dünya durdukça var olacaktır. Öteki milletler ise kendi milletinin düşmanıdır ve kalleştirler. Her zaman güvenilmezdirler.

Dinsel dogmalar, toplumu yöneten köle sahipleri ve feodaller, onların temsilcisi olan hükümdarlar krallar, şahlar, çarlar tarafından sürekli körüklenirdi ki kitleler bu yöneticiler çevresinde toplansın. Böylece toplumu daha kolay sömürür ve yönetirlerdi.

Milli önyargıların körükleyicisi ise burjuvazidir. Milliyetçiliktedir ki burjuvazi kitlelerin kendi çevresinde kilitlenmesini sağlar ve o da kendinden önceki üretim biçimlerinin hâkimleri gibi toplumu bu ideolojiyle daha kolay yönetir, ekonomik kaynaklara daha kolay egemen olur. Burjuvazi, ideolojik olarak “özgür” düşünceden, fikir, irfan ve vicdan özgürlüğünden yanadır. Düşünen insan ister. Yalnız bu hürlük ve düşünme kendinden önceki ideolojiler içindir. Sıra kendisi hakkında düşünme ve eleştirmeye gelince özgürlüğe bir sınır çekilir. Kapitalizm ve onun ideolojisi mutlaklıdır. İnsanlık kapitalizmle en uygun yolu bulmuştur ve bundan daha ilerisi ihanettir!

Her türlü dogmayı yıkan ve yerine bir dogma ikame etmeyen bilimsel sosyalizmdir. Sosyalizm, doğa ve toplumsal bilimlerin ışığı altında tarihsel materyalizm yöntemiyle insanlığın geçmişini irdeler ve gelişmeye sınır koymaz. Sosyalizmin de aşılacağını öngörür. Sosyalizm için en yüce değer emektir. Dolayısıyla insanlar arasında ırkına, milliyetine, inancına bakarak ayırtım yapmak yanlıştır. Bütün emekçiler gibi, bütün milletler de eşittir. Hiçbir insan başka birine bağımlı olamayacağı gibi bir millet de başka bir millete bağımlı olmamalıdır.

İnsanlığın geleceğinin bu düşüncelerle kurulacağından hiç kuşku yoktur. Fakat aldığı büyük mesafeye rağmen, insanlığın bu konularda henüz emekleme çağında olduğunu kabul etmeliyiz. Ezberi çok olanlar, bu görüşleri hiçbir zaman gerçekleşmeyecek bir ütopya olarak görebilirler. Ezberler, insanı dar kafalı yapar. Bu gibileri Tefik Fikret’in Eski Çağlar Tarihi (Tarihi Kadim) şiirinde kuvvetle vurguladığı gibi savaşa ve kana doymazlar. Bugün başımızda, çevremizde ve dünyanın başka yerlerinde milli çıkarlar adına silah üreten, satan, ordular donatan, bunun yanında insanların beyinlerini de ezberlerle dumura uğrayan sınıflar ve insanlar eksik değildir. Sicil dosyamda yazılı günahlarımın ne olduğunu Bilgi Edinme Yasasına dayanarak öğrenmek istediysen de aylardır Milli Eğitim Bakanlığında öğrenmek mümkün olmadı. Gelecek yazılarımda dilim döndüğünce bazı konularda ezberleri bozmayı deneyeceğim. Ezberleri kafalarına İngiliz çivisi gibi çakılmış olanların cennetin kapısında insanları sorguya çeken sorgucular gibi hatırlatmalarını göze alıyorum. Böylece emekli olduktan sonra sol omzuma yağmakta olduğum “günah” defterinin kalınlığını da öğrenmiş olurum. (5 Ekim 2017)